

Vid nu upplysta förhållanden och med afseende å vigten deraf, att de, som erhålla dylika låneunderstöd, tillhållas att noggrannt fullgöra sina för lånebeloppens återbetalning ingångna förbindelser, har Riksdagen ansett sig icke kunna Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga Proposition bifalla.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 12 Maj 1869.

N:o 66.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 Maj 1869.
— — — — Andra Kammaren den 12 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljade medel till understöd-
jande af allmännyttiga arbetsföretag för beredande af tillfälle till
arbetsförtjenst åt den i följd af sistlidet års missväxt nödställda be-
folkningen i vissa delar af riket.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 89.)

S. A. K.

Uti nådig Proposition af den 27 sistlidne April har Eders Kongl. Maj:t tillkännagifvit, att, ehuru betydliga anslagsbelopp redan af Riksdagen anvisats till Eders Kongl. Maj:ts disposition för undsättning åt den del af landets befolkning, som under år 1868 träffats af missväxt, så inginge likväl fortfarande ständigt underdåniga framställningar, uti hvilka fördes klagan öfver nöd och brist på tillfällen till arbetsförtjenst för den lösa befolkningen samt söktes statsbidrag till anläggningar af jernvägar, omläggningar och förbättringar af lands- och häradsvägar eller andra allmännyttiga arbetsföretag, om hvilkas utförande kommuner eller bolag för-

enat sig, ej mindre med afseende på det gagn, som af arbetsföretagen förväntades, än äfven, och i främsta rummet, för att bereda tillfälle till arbetsförtjenst. Sålunda hade inom Jönköpings och Kronobergs län arbetsföretag blifvit förberedda, hvilka syntes vara af framstående vigt eller väl egna sig för ändamålet att bereda tillfälle till arbetsförtjenst, hvadan Eders Kongl. Maj:t ansett statsbidrag för dem böra beviljas. Dessa arbetsföretag vore:

a) anläggning af en jernbana från Tenhults station å Statens södra stambana genom Tabergs bergslag till Wernamo jemte en utgrening af denna bana till Tabergs malmfält i Jönköpings län;

b) omläggningar och förbättringar å häradsvägen från Wexiö till Uppvindinge härads gräns i Kronobergs län;

c) kanalanläggning för bildande af båtled från Räppe station af Wexiö-Alfvastads-jernbanan till Helga-sjö samt mellan denna sjö och Tofta-sjön i Kronobergs län;

d) omläggning af allmänna landsvägen mellan Öhrs gästgifvaregård och Moheda i Kronobergs län;

e) förbättringar å allmänna landsvägen mellan Åreda och Lenhofda gästgifvaregårdar i Kronobergs län; samt

f) omläggning af allmänna landsvägen förbi Klinte lid mellan Ingelstads och Qvarnemåla gästgifvaregårdar i Kronobergs län.

I öfverensstämmelse med ofvan anförda åsichter har Eders Kongl. Maj:t, som ansåge de medel, hvilka erfordrades för Tenhult—Wernamo-jernbanans understödjande, böra genom lån anskaffas, i nåder föreslagit:

1:o att för understödjande af ofvanomförmälda anläggning af jernväg mellan Tenhult och Wernamo med grenbana till Taberg bevilja ett lån, motsvarande omkring en tredjedel af beräknade anläggningskostnaden eller af Trehundrasjuttiosex-tusen R:dr att af Riksgälds-kontoret utbetalas, ena hälften under innevarande och andra hälften under nästkommande år, till det bolag, som genom kontrakt, hvilket inom den 15 nästinstundande Juni bör vara afslutadt, förbinder sig att i öfverensstämmelse med den plan, som af Eders Kongl. Maj:t varder fastställd, utföra och fullborda samt för all framtid underhålla hela den ifrågavarande jernvägen, emot uppfyllande å bolagets sida af enahanda vilkor som de, hvilka vid 1862—1863 års riksdag bestämdes för tillgodonjutande af då beviljad statslån till anläggning af jernväg emellan Ystad och Eslöf, dock att, enär det bolag, som bildas för nu ifrågavarande jernväg, kommer att tillskjuta minst två tredjedelar af beräknade anläggningskostnaden, föreskrift om tecknandet af särskilda garantiaktier ej syntes vara erforderlig; och

2:o att med de vilkor och stadganden, som vid sista riksdag i afseende å statsbidrag till allmänna arbeten bestämdes, till utgående under innevarande år anvisa anslag utan återbetalningsskyldighet för understödjande af följande arbetsföretag, nemligen:

till omläggning och förbättringar å häradsvägen från Wexiö till Uppvidinge härads gräns	R:dr 73,000: —
„ anläggning af kanal från Räppe till Helga och Toftasjöarne	„ 28,000: —
„ omläggning af landsvägen mellan Öhr och Moheda	„ 18,000: —
„ utgräfningar och fyllningar vid Askenäs backar å landsvägen mellan Åreda och Lenhofda	„ 2,600: —
och till omläggning af landsvägen mellan Ingelstad och Qvarnemåla vid Klinte lid	„ 1,700: —
	<hr/>
	tillsammans R:dr 123,300: —

Efter tagen kännedom af de till ärendet hörande handlingar har Riksdagen, beträffande frågan om anläggning af en jernväg mellan Tenhult och Wernamo, utan att vilja förneka det gagn, som en sådan jernvägsanläggning antagligen torde komma att tillskynda den ort, som densamma skulle komma att genomlöpa, ansett detta ärende för närvarande icke befinna sig i det skick, att bifall till Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning bör lemnas. På sätt Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition innehåller, har nemligen icke något bolag för den ifrågava-gavarande jernvägsanläggningen ännu blifvit bildadt. Deremot hafva åtskilliga bruks- och jordegare, hvilka intressera sig för jernbanans anläggning, vid ett i sistlidne Mars månad hållet möte, förenat sig om »utväljande af en bestyrelse, tilldess de för saken intresserade framdeles kunde komma att såsom bolag konstituera sig», och har denna bestyrelse, hvilken gått i författning om de nödiga undersökningarnes verkställande, utan att, så vidt af handlingarne kan inhemtas, sedermera hafva samman kallat intressenterna för att fatta beslut om arbetets utförande, hos Eders Kongl. Maj:t anhållit om Statens biträde och såsom hufvudsakligt stöd därför framhållit den i orten rådande betryckta ställningen samt behovet att skaffa arbetsförtjenst åt den nödlidande befolkningen. Då emellertid — äfven om bolag för arbetets utförande skulle komma till stånd inom den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna tid, den 15 nästkommande Juni, — med visshet torde kunna antagas, att ärendet icke kan hinna slutligen beredas och banans definitiva utstakning blifva verkställd samt arbetet derå sättas i gång med den kraft, att någon betydligare arbetsförtjenst deraf kommer att tillfalla befolkningen i orten, innan skördetiden redan är inne, lærer det uppgifna ändamålet att genom beredande af arbetsförtjenst skaffa uppehälle åt den i följd af missväxt nödställda befolkningen i förevarande fall icke vara så afsevärdt, att Statens medel nu böra endast för sådant ändamål tagas i anspråk.

Betraktas åter frågan utan afseende på det förestående skälet, så får Riksdagen hänvisa till sin uti särskild underdånig skrifvelse gjorda anhållan, det Eders Kongl. Maj:t täcktes pröfva, dels hvilka jernvägsanläggningar må anses för utveckling af landets industri mest af behovet påkallade under den närmaste framtiden af 12 till 15 år, dels lämpligaste sättet att befordra deras utförande genom ett eller flera bolag, vare sig genom direkt anslag till belopp af högst $\frac{1}{4}$:del af anläggnings-

kostnaden eller på annat sätt, samt derefter till nästkommande Riksdag aflåta nådig framställning i ämnet. Under sådana förhållanden och då, såsom ofvan blifvit visadt, det uppgifna ändamålet att genom arbetsförtjenst under den närmaste tiden bereda uppehälle åt den nödställda befolkningen icke uteslutande bör bestämma Riksdagens beslut i denna fråga, har Riksdagen ansett mindre lämpligt att, innan en sådan allmän pröfning föregått, bevilja lån för en bestämd jernvägsanläggning, helst då något bolag för arbetets utförande ännu icke blifvit bildadt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen ansett sig icke kunna bifalla Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i hvad densamma rörer förslaget låneunderstöd för ofvanomförmälda jernvägsanläggning.

Vidkommande derefter Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af ett belopp af 123,300 R:dr för åtskilliga uppgifna vägarbeten inom Kronobergs län, så har Riksdagen funnit de uti den nådiga Propositionen uppgifna skäl för beviljandet af den åskade summan vara synnerligen behjertansvärda. Som likväl genom Riksdagens afslag å Eders Kongl. Maj:ts i förberörda punkt omförmälda framställning det uti den nådiga Propositionen afsedda ändamålet att bereda arbetsförtjenst åt befolkningen inom Jönköpings län icke vunnits, har Riksdagen, som ansett att en del af de åskade medlen tilläfventyrs skulle kunna med större fördel användas inom sistnämnda län, på det sätt bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i detta hänseende förslagit, att Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition för beredande af tillfällena till arbetsförtjenst åt den i följd af sistlidna års missväxt nödlidande befolkningen i Kronobergs och Jönköpings län, till utgående från Riksgälds-kontoret i mån af behof, för innevarande år anvisat ett anslag af Etthundratjugutre tusen trehundra Riksdaler till kanal- och väganläggningar samt vägförbättringar förnämligast inom Kronobergs län, af hvilken anslagssumma dock en del må, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, användas för vägarbeten inom Jönköpings län.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhårdar Riksdagen etc.

Stockholm den 12 Maj 1869.
